

[Edvard Sørensen.]

Kilometer til Amterne end oprindelig tænkt, have et mindre Tilskud af Motorafgifterne imod oprindelig slet intet. Under Forhandlingerne om dette Forslag var man ogsaa fra Arbejdsudvalgets Side inde paa, at Amterne og Købstadkommunerne skulde vedblive at være Ejere af de 2 400 km Hovedveje, men at Staten fuldt ud skulde bestemme over dem.

Heller ikke disse Forslag fik i deres Udformning tilstrækkelig Tilslutning.

Da Arbejdet var naaet hertil, blev man enig om, at nu maatte de, der ikke vilde tiltræde Forslagene, stille Ændringsforslag. Det formede sig for Repræsentanterne for Amts- og Sogneraadene saaledes, at de udarbejdede selvstændige Forslag til Vejlov, Styrelseslov, Motorafgiftslov og Snekastningslov.

I de Forslag, som vi stillede op, forsøgte vi at give Udtryk for vort Syn paa, hvordan disse Forslag maatte formes, og hvad Udviklingen paa disse Omraader efter vor Formening havde gjort rimeligt af Ændringer, og med — saa vidt det var os muligt at se igennem — rimelig Hensynet til et fornuftigt Centralstyre og Hensynet til Helheden, men samtidig med Bevarelsen af det mest mulige kommunale Selvstyre paa dette Omraade.

Paa flere Omraader var Forslagene sammenfaldende med Arbejdsudvalgets, men paa principielle Omraader stærkt afvigende. Jeg skal nævne nogle af de Omraader, hvor der var stærkest Afvigelser. Vi vendte os imod Statsveje og gik ind for, at Kommunerne skulde beholde Vejvæsenet under sig som hidtil, men saaledes at Amterne overtog ca. 5 000 km Biveje af de mest trafikerede, at Beføjelserne til Centralstyret blev indskrænket, at Taksationskommissionerne blev inden for Amtsgrænserne, men at Overtaksationskommissionerne kom til at omfatte større Kredse. Paa den Maade mente vi at kunne opnaa den ønskede Ensartethed i Vurderingerne, uden at det lokale Præg, som vi tillægger megen Vægt, gik tabt.

Vi kunde ikke tiltræde, at der blev oprettet et Generaldirektorat for Vejvæsenet, men var enig i Tanken om, at Vejadministrationen maatte samles, og foreslog et Vejdepartement.

Ligeledes ønskede vi en anden Fordeling af Motorafgifterne end foreslaaet fra Arbejdsudvalgets Side, ligesom vi ønskede den velkendte „Benzin-Femøre“ overført til Kommunerne til Brug for Vejvæsenet.

De Forslag, vi fremsatte, blev i alt

væsentligt med enkelte Ændringer tiltraadt af et Flertal inden for Kommissionen. Det er i Hovedtrækkene det Forslag, der danner Grundlaget for de fremsatte Lovforslag, med de Ændringer, som Ministeren omtalte ved Fremsættelsen, og som var Indrømmelser til Mindretallet for at faa Tilslutning til at forelægge Forslagene til fri Drøftelse her i Rigsdagen.

Inden jeg gaar over til at omtale de enkelte Lovforslag, vil jeg gerne gøre et Par Bemærkninger i Anledning af de Udtalelser, Ministeren fremsatte angaaende Spørgsmaalet Statsveje, og i samme Forbindelse nævne Spørgsmaalet om Motorafgifternes Fremkomst og Benyttelse. Jeg forstod paa Ministerens Udtalelser, at han egentlig var Tilhænger af Statsveje, hvad ikke i særlig Grad forbavser mig. Det forbavsende mig mere, at Ministeren lod skinne igennem, at han senere under Forhandlingerne vilde vende tilbage til Spørgsmaalet. Fra et betydeligt Tal af Kommissionens Medlemmer var der ingen Tilslutning til Tanken om Statsveje. Hvis Ministeren ønsker en Lovgivning ud af disse Forslag, vil jeg henstille til ham ikke at grave dette Principspørgsmaal op. Ministeren udtalte Sp. 499 — jeg beder om Tilladelse til baade dette og efterfølgende korte Citater —:

„Ingen vil dog mene, at det, at vi har Statsbaner, der gennemskærer samtlige Landets Amter, paa nogen Maade betyder en Tilisesættelse af det kommunale Selvstyre.“

Jeg tror ikke, at dette Argument er holdbart. Tanken med at oprette Statsveje var, og dette er formentlig ogsaa Ministerens Opfattelse, at Udgifterne til Statsvejene skulde tages forlods af Motorafgifterne og dækkes med 100 pCt., medens de andre Vejtyper skulde have betydelig mindre Dækning. Betragtningen maa vel være den, at Motorafgifterne er indført først og fremmest til Brug for Centraladministrationen, og derfor ønsker man at bruge en betydelig Del til Statens egne Veje; Kommunerne kan saa faa de Smuler, der kan blive tilbage til det øvrige Vejnet.

Jeg tror, at hele denne Betragtning beror paa en fuldkommen Misforstaaelse. Da den store Beskatning af Motorkøretøjerne kom frem — en Beskatning, der ensidigt ramte dette Erhverv —, var Baggrunden, at Pengene skulde bruges til Forbedring af det samlede Vejnet og ikke til at bygge enkelte Luksusveje for. Saa længe Pengene brugtes efter deres Formaal, vilde der ikke kunne gøres særlige Indvendinger mod denne Afgift, men hvis den store Part